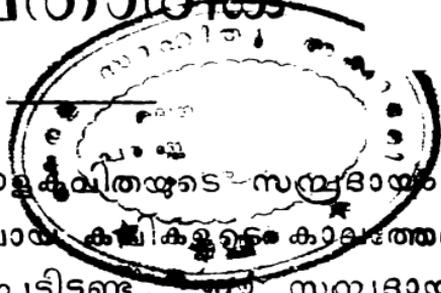

സുലോചന.

സാലപ്പാട്ട് നാരായണമേനോൻ

അവതാരിക

ഇന്നത്തെ മലയാളകവിതയുടെ സമ്പ്രദായം മഴ
 20ഗലം, പുനം, മുതലായ കവികളുടെ കാലത്തേതിൽ
 നിന്ന് വളരെ ഭേദപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ സമ്പ്രദായത്തി
 ന്റെ അസ്ഥിവാദം ഉറപ്പിച്ചത വെണ്ണണി നമ്പൂരിമാ
 രാണ്. അവരോടനുസരിച്ചും എന്നാൽ അവർ ശ്രദ്ധി
 ക്കാത്ത ചില കാര്യങ്ങളിൽ കൂടി മനസ്സുവെച്ചും ആണ്
 ഇപ്പോഴുള്ളവർ പ്രായേണ കവനം ചെയ്യുന്നത്. ഈ
 കവിതാഗതിയിൽ വല പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും ഉണ്ടാ
 യിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒന്നി
 ന്നാടാണ് സുപ്രസിദ്ധമായ 'വള്ളത്തോൾ കവനി'യു
 ടെ നാമത്തെ ജനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കാറുള്ളത്

ദേശ്യഭാഷ, കസസ്ഥി, യതിഭംഗം, നിരതംകവ
 ദം മുതലായ ഭാഷങ്ങൾ ഒഴിച്ച് ശബ്ദാത്മങ്ങൾക്കു തു
 ല്യചമൽക്കാരം വരുത്തി കവിത എഴുതാൻ ഈ കവ
 നിയിലെ അംഗങ്ങളായ യുവകവികൾക്കു സാമാന്യേന
 കാണാറുള്ള പ്രായത്തിൽ കവിഞ്ഞ പാടവം എത്ര സ
 ഹൃദയനേയും വിസ്മയിപ്പിക്കത്തക്കതാണ് ഈ വാസ്ത
 വം അനുഭവീകരസികന്മാരായ ഭാഷാഭിമാനികളോടു
 പാഞ്ഞറിയിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നും തോന്നുന്നില്ല.

ഈ ഖണ്ഡകാവ്യത്തിന്റെ കർത്താവായ മിസ്റ്റർ നാലപ്പാട്ടു നാരായണമനോൻ ടി. കമ്പനിയിൽപ്പെട്ട കരാളാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായ സൂക്തിരത്നങ്ങളുടെ മൂല്യം വായനക്കാർ ഏകദേശം മനസ്സിലാക്കിക്കൊള്ളും. നല്ല ചുല്ലത്തിയും വാസനയും അഭ്രാസവുമുള്ള ഈ യുവകവിയുടെ യശസ്സു ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ കേരളം ഒട്ടകു വ്യാപിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്

‘സുലോചനാസതി’യുടെ കഥ പരദേശങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധമാണ്. അവിടങ്ങളിലെ ഭാഗവതനാരുടെ ‘കാലക്ഷേപ’ത്തിന് ഇത് പ്രായേണ വിഷയിഭവിക്കാറുണ്ട്. തെലുങ്കു, തമിഴ്, മുതലായ ഭാഷകളിൽ പല ഗാനങ്ങളും ഇതിനെ അനുകരിച്ച രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ മലയാളത്തിൽ ഈ കഥ പുസ്തകരൂപത്തിൽ പുറത്തുവരുന്നതു ഇദം പ്രഥമമായിട്ടാണെന്നു തോന്നുന്നു. ആദിശേഷന്റെ പുത്രിയും ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ ധർമ്മപത്നിയുമായ സുലോചന തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ മാനാനന്ദരം രാവണനോടു മുതശിരസ്സു ശ്രീമാമനോടു യാചിച്ചുവാങ്ങണമെന്നുപക്ഷിക്കയും അതിനെ ആ മഹാപാപി സ്വീകരിച്ചൊഴുത്താൽ താൻ തന്നെ നേരെ ഭഗവാനെ പ്രാപിച്ചു അവിടത്തെ അനുമതിയോടുകൂടി പരേതനായ ഭർത്താവുമായി വാനരന്മാർക്കു ആശ്വൽക്കം ജനിക്കത്തക്കവണ്ണം സംഭാഷണം ചെയ്തു അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് ഈ കഥയുടെ സംക്ഷേപം

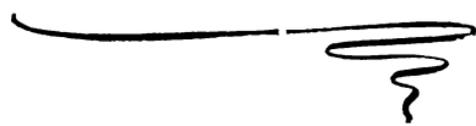
പം. പാതിവ്രത്യത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം ലോകത്തെ ബാധപ്പെടുത്തുവാൻ [സുഃലാചനയുടെ ഉപാഖ്യാനം സാവിത്രിയുടേതുപോലെതന്നെ പ്രയാജകീഭവിക്കുന്നു. ഇതിനെ കഥാവസ്തുവാക്കി വീരകരണസൗഖ്യം പൂർത്തിയാക്കി ഭംഗിയായി എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഈ കൃതി തൽക്കർത്താവിന്റെ സൽകീർത്തിയെക്കുറിച്ചുപോലെ കേരളീയസ്രീകളുടെ പാതിവ്രത്യനിഷ്ഠയേയും വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമാകുമെന്നു ഞാൻ ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

‘ചരാചരങ്ങൾക്കൊരുതാങ്ങലായെഴും
മുരരിയല്ലൊ മുക്തിപ്പണ്ണനാം ഭവാൻ’

ഇത്യാദിപദ്യങ്ങൾ ഏതു സഹൃദയന്റെ ഹൃദയത്തേയും ആവർജ്ജിക്കുമെന്നുള്ളതിന് സംശയമില്ല.

മേലും ഈ വിശിഷ്ടയുവകവി ഈവിധം ലോകോപകാരകളായ അനേകം സൽകാവ്യങ്ങളെ രചിച്ച് കാണുവാൻ ജഗന്നിയന്താവ് കടാക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ

പാലാ
൧൩-൭-൧൭. } ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ.

സുലോചന.

൧

കലാദിമൃഗം, കമലാസ്രുനൈപുണി-
 വിലാസ, മീശാനമനോവിനോദനം
 കലാചലാധീശസുതാവലോകനം
 ഫലായിതാനന്ദമെനിക്കു നൽകണം.

൨

കൃതാന്തനാംകൂടി വിറച്ചു ചുളിടും
 പ്രതാപവാൻ തന്മകനിന്ദജിത്തുമെ
 ഇതാ! കടുംകാലവശത്തിലാണ്ടുവെ-
 ന്നതാശു കേട്ടൊന്നു നടുങ്ങി രവേണൻ.

൩

പരുത്ത തീയുണ്ടയടുത്തുവീഴ്ത്തിച്ചു-
 ഒള്ളൊരുപകലകുത്തൊടുമൊന്നു ലഞ്ഞവൻ
 കരുത്തനാം കർച്ചാവഴ്ന്നായകൻ
 ഭുജലഭരോഗ്രാഹ്യതിയായ് ചമഞ്ഞുതേ.

൪

പൊടുന്നനെപ്പിന്നെയൊരട്ടുമാസമി-
 ട്ടടുത്തുനില്ക്കും ഭടരമ്പരക്കവേ
 തുടുത്തു ചെന്നീപ്പൊരിപാറുമക്ഷിയായ്-
 ചുടുംപടിക്കൂറാമുരച്ചു രോണവാൻ:—

൭

‘അതിക്രമംതന്നെ! മദിച്ചഹസ്തിമേൽ-
കുതിച്ചുചാടിത്തലതച്ചുടച്ചിടാൻ
മുതിർന്നില്ലും മൃഗനാഥനെക്കൂട-
ന്നെതിർത്തുമാൻകുട്ടി കടിച്ചുകൊൽകയോ?’

൬

‘യമൻ ഭയപ്പെട്ടു വിറച്ചു നിത്യവും
നമസ്കരിച്ചിടുമൊരെന്നൊ പുത്രനെ
അമർത്ത്യർകോനേയുമമർത്ത ശക്തനെ-
ക്കമർത്ത്യനേകൻ കലചെയ്തയെന്നുതോ?’

൭

‘ഏകകണ്ഠങ്ങളുടെ ചന്ദ്രമാസമി-
യെടുത്തകൃത്യത്തിനവരിനിപ്പൊഴേ
കൊടുത്തിടാം കൂലി, യതല്ലയെങ്കിലെൻ
മിടുക്കു തുച്ഛം, ദശകണ്ഠനല്ല ഞാൻ.’

൮

പറഞ്ഞിവണ്ണം പടുക്കോപി സർവ്വരും
വീരച്ചുപോം മട്ടെഴുന്നേറ്റു നില്ക്കുവേ
കരഞ്ഞു തൻനൈത്തിലാഞ്ഞൊരഞ്ഞുകൊ-
ണ്ടൊരംഗനാരതമണഞ്ഞു മുഖിലായ്.

൯

സ്മരണ ദിവ്യോത്സവമായ യൌവനം
നിരന്നൊരപ്പെൺകൊടിതന്നൊ സങ്കടം
മൊരം കരിമ്പാറയുമിട്ടലിജ്ജുവൊ-
ന്നരകർ കണ്ണീരൊടുകണ്ടു നിശ്ചലം.

൧൦
'കരഞ്ഞിടുന്തിസ്സുതിയിന്ദുജിത്തുവേ-
ട്ടൊരകുരികാറണിവേണിയല്ലയോ?
കരന്തമില്ലിങ്ങിനെ കഷ്ടമേല്ക്കി' ലെ-
ന്നുരച്ചു ചാരേ ചിലർ നോക്കിനില്ക്കുയാൽ.

൧൧
ചൊടിപ്പുകൂടും ചിലർ, 'ദൃഷ്ടകൃത്രിമി-
പ്പിടിയ്ക്കു ചെയ്ക്കാൻ കടംകഴുത്തിനെ
പിടിച്ചു കണ്ടിച്ചെറിയേണ'മെന്നു വാൾ-
പ്പിടിയ്ക്കു കൈവെച്ചു പരംപരന്തപർ.

൧൨
നിശാടനാഥൻ നിജപുത്രഭായ്ത...
ന്നശാന്തവൈവശ്രമടുത്തുകാക്കയാൽ
ഭൂശാനകന്യാകലരോഷമാണ്ടു തൻ
ദശാന്തരത്തെക്കരളാൽശ്ലപിച്ചുതേ.

൧൩
'കരഞ്ഞിടാക്കി! ചുട്ടുകണ്ണനീരുകൊ-
ണ്ടരംജഗത്തൊക്കെയെരിച്ചിടേണമോ?
തരത്തിൽ നീ നിൻതൊഴിൽനോക്കുക, ശരേ-
ശ്വരന്റെ മുഖ്യസ്തു ചയല്ല കേഴുവാൻ.

൧൪
'ഉടന്തടിയ്ക്കുള്ളതൊരുങ്ങിയില്ലയോ?
നടക്ക! നില്ക്കേണ്ടിനി'യെന്നരക്കർകോൻ
കടന്നുചൊല്ലേക്കമലാക്ഷി കണ്ണനീർ
തുടച്ചുകൊണ്ടിങ്ങിനെചൊല്ലി മെല്ലവേ: —

൧൫

‘മരിച്ചു തൻകാന്തനിതോത്തു കണ്ണുനീർ
ചൊരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നുണ്ടോരു ഭീരുവല്ല ഞാൻ
ഏരിഞ്ഞു ചെത്തിയതുതല്ലയോ വരൻ
പിരിഞ്ഞുകൊച്ചു സതിയ്ക്കു സാമ്പ്രതം?’

൧൬

‘എനിയ്ക്കു ജീവൻ വര,നാമഹാൻ മരി-
ച്ചിരിക്കുന്നുവോലുമിരിക്കുകയില്ല ഞാൻ
തനിച്ചുവേഗയ്ക്കുതുചേര, മെന്തു! ഞാൻ
ജനിച്ചവംശത്തിലത്തുലിയേക്കയോ?’

൧൭

‘പരാക്രമത്താൽപ്പുറത്തുതന്നെജ്ജയി-
ച്ചൊരാമഹാവിരൻ ധർമ്മപതി ഞാൻ
പരാഭവം, പേടിയിതൊക്കെ മേലെനി-
ഞ്ഞൊരാൾ പഠിപ്പിയ്ക്കുകിലും പഠിച്ചിടാ.

൧൮

‘പതിവ്രതാധർമ്മനിവിഷ്ടയായ ഞാൻ
പതിഞ്ഞുഴുപാൾപമണഞ്ഞിടും ക്ഷണാൽ
അതിന്നുമുഖമൊന്നു കാണുവാൻ
കൊതിച്ചിടുന്നേനരിബാണപാതിതം.

൧൯

‘നയജ്ഞാനം രാമനൊടായതൊന്നു നൽ-
ദ്രയയ്ക്കുവേണ്ടിട്ടിവിടുന്നു വാങ്ങണം’
മയത്തിലാത്തനപിയിതോതവേ മഹാ
ഭയങ്കരകാമതപുണ്ടു രാവണൻ.

൨൦

തുടിച്ചുപോകുന്ന ഓട്ടം നാഞ്ഞു പൽ
കടിച്ചു തീക്കൂട്ടിയിട്ടു കണ്ണുമായ്
ചൊടിച്ചുനില്ക്കൂ, കൈമാറ്റമായിട്ടും ഭയം
പിടിച്ചു ലോകങ്ങൾ പരിഭ്രമിച്ചുപോയ്.

൨൧

മരിച്ചു കാന്തന്റെയടുക്കലേക്കു കും
കുരിഞ്ഞു തന്നെച്ചുത! കൊണ്ടുപോകുവാൻ
ശരിയ്ക്കുവന്നുതന്നെ നീർത്തം
പരിഷ്കാരമേറ്റു നിശ്ചിതമാണെ.

൨൨

പരിഭ്രമിക്കാതെഴുമ്പുരൂപിയേ -
ടെരിഞ്ഞുകോപത്തോടിയോതിനാനവൻ: -
'തിരിഞ്ഞിടാതിപ്പായുന്ന നിന്റെ നാ -
ക്കുവിഞ്ഞുടുത്തങ്ങിനെ നായിനേകണം.

൨൩

'കൊടാതതീക്കണ്ണിലശേഷലോകവും
ചുടാവുമാളോടുമയാചിതവ്രതം
വിടാത്തൊരാളിട്ടുകണുനെന്നറി -
ഞ്ഞിടാതെപോയോ? കഴു! ചാക്കുത്ത നീ.

൨൪

'ഏതിൽ മാറാരുടെ പാഴ്ചുത്തു -
ത്തുതിക്കുമിയ്യമിരന്നുവാങ്ങുവാൻ
മുതിന്നുപോമെന്നു നിനച്ചു നിന്നെ ഞാ -
നതിന്നുടൻ വെട്ടിനുറുക്കിടേണ്ടയോ?

൨൫

‘കടന്നുപൊയ്ക്കോ മറയത്തു കടുലേ!
കടന്നുവരുന്നിടത്തെ വീണ്ടുമോതുകിൽ
സ്തുതം മരണം കഥ, പെൺകുലത്തു കൈ-
നടക്കുമീരാവണമെന്നതാകാലം.

൨൬

‘കരൾത്തടം തിങ്ങിയ രാഗമോടു നിൻ
കരംവിടിച്ചൊപ്പുരുഷേന്ദ്രനോടു നീ
അരക്ഷണം താമസിയാതെ ചേരുകീ-
ത്തരം ചിലത്തുതെ വധുക്കലാധമേ!

൨൭

‘മിഴിച്ചുനില്ക്കാത്തീനി യെന്നു ടൃസ്തൃഹം
പഴിച്ചുചൊല്ലുന്നതു കേട്ടു കേവലം
വഴിഞ്ഞ കോപവ്യസനങ്ങളോടുടൻ
കിഴിഞ്ഞു ചൊന്നാൾ കിളിവാണി പിന്നെയും:—

൨൮

‘അനാഥ ഞാൻ പാവപയ്യോധി, പാതകൾ-
ക്കനാരതം താങ്ങുവിടുന്നുമെൻ പ്രഭോ!
അനായുമായല്ലതുമോതിയാലുമി-
ന്നനാദരംതേടരുതെന്റമേൽ ഭവാൻ.

൨൯

‘വെറും സുഖം മേ മൃതി, ജീവനിൽപ്പരം
വെറുത്തിരിപ്പു ദയിതൻ ചിരിഞ്ഞ ഞാൻ
നറുന്റിലാവൊത്തുയരും യശസ്സുമോ!
കുറുകുകില്ലിക്കഴമുലമിന്നിമേൽ.

൩൦

‘അടിയ്ക്കുകൂപ്പുന്നവരോടമർമ്മി-
പ്പടിയ്ക്കുകാട്ടുന്നതു കഷ്ടമല്ലയോ?
ഇടിച്ചിലല്ലോ പുകളിന്നതെൻ പ്രഭോ!
വെടിഞ്ഞിടാക്കിറ്റതികെട്ടൊരെന്ന നീ.

൩൧

‘പ്രിയൻ്റെ നല്ലോരു ശിരസ്സു കാങ്കിലേ
സ്വയം ചിതാഗ്നിയ്ക്കിരയായിടാവുമെ
അയയ്ക്കുകങ്ങുന മടിയ്ക്കിലെന്നയാ-
നയജ്ഞാനോടായതിരനുവാങ്ങുവാൻ.

൩൨

തരം ദ്രവം രാഘവനായത,ത്രകെ-
ട്ടൊരുത്തനല്ലായവനെന്നുകേൾപ്പു ഞാൻ’
വെരുത്തനിയ്യും പരമിത്രയും ശ്രവി-
ച്ചിരുന്നിതാ രാക്ഷസരാജനത്തുതം!

൩൩

കയത്തുപുച്ഛാധികമാശരേശനേ-
ററുയൻ കോപത്തൊടുമച്ചു പിന്നെയും:—
‘നയജ്ഞാനോ രാഘവ, നെന്തുസമ്മതി-
ച്ചയയ്ക്കയോ നിന്നെയവനടക്കൽ ഞാൻ?’

൩൪

‘ഖലൻ മദീയൈകസയോദിയ്ക്കിതേ-
നിലയ്ക്കു വൈത്രപ്യമണച്ചു ഭുന്ന്യൻ
അലം, സുശീലതപ, മിതേതുകാട്ടിലാ-
ണലഞ്ഞിത്തുള്ളതു ചൊല്ലു ദർശോ!

൩൫

‘അനന്തദോഷീയ്കനതന്ത്രനിന്ദജി-
ത്തനഗ്ലാഹഗത്തൊടു വേട്ട പതിയാൾ,
പുനർശാസ്ത്രസ്സഷ്ട, ചെന്നു വൈരിയാം
ജനത്തൊടൊന്നാണു കടന്നിരുകയോ?’

൩൬

‘ജയംലഭിക്കാഞ്ഞൊടുവിൽദുശ്ശാനനൻ
മയങ്ങി മാറാനൊടിണകമാകുവാൻ
അയച്ചു തൻസ്ത്രീകളെയെന്ന ദുഷ്ടശ-
സ്ത്രയത്തുചാനോ കലഭേ! തപശ്രമം.

൩൭

‘അരക്ഷണം നില്ക്കരുതിനി വല്ലഭം
തരംകെടുംമട്ടു കടന്നുചൊല്ലിയാൽ
നിരക്കവേ കെട്ടിവരിഞ്ഞു നിന്നെയി-
ന്നരക്കർ ചെന്നിയിലെറിഞ്ഞിടം ശരം!

൩൮

‘നടക്കു ദൃഷ്ടേ! ക്ഷണമെന്നൊച്ചു, പാ-
രടക്കിവാഴുന്ന നിശാടനായകൻ
പിടഞ്ഞെഴുന്നോറുളവെത്തു ചൊല്ലിടാം
കിടന്നുതുളളീ ഭടരൊത്ത ലങ്കയം.

൩൯

കരാളകോപാകുലനായ യാമിനീ
ചരാധിപൻതന്നുടെ മട്ടീതുൽക്കടം
വരാംഗിയാൾ കണ്ടവനെച്ചുടന്നതാ-
യൊരാക്കടംനോക്കൊടുക്കുടിയോതിനാൾ:—

രം

‘നിനച്ചുപോയ് ഞാൻ ഭവനൈകദൃഷ്ടനാം
നിനക്കുമുണ്ടാം ദയയെന്ന, തിന്ന നീ
അനല്പമെന്നപ്പഴിച്ചൊല്ലി, ധന്ത! ദു-
ജ്ജനത്തിനെന്നാം പരവീര്യനം രസം.

രം

കടുത്തവാക്കിങ്ങിനെ ചൊന്ന നിൻ തല-
യ്ക്കടുത്തു നാശം രഘുവംശവീരനാൽ
മിടുക്ക കാട്ടപ്പൊഴു, യന് വംശമൊ-
ന്നൊടുക്കുവാൻ തീന്നൊരു ദൃഷ്ട! ദുർമ്മതെ!

രം

‘പിടിച്ചുകെട്ടുന്നതു സാധുവെന്നെയ-
ല്ലിടിച്ചുകേറും രിപുവിന്റെ റോക്കു നീ
നടിച്ചൊരിശ്ശരത കാട്ടു, ദേഷ്ടവു
കുടിച്ചുനില്ക്കേണ്ട ഗമിക്കയായി ഞാൻ.

രം

മറുത്തിച്ചുത്തിലുരച്ചുകൊന്നെ-
പ്പൊറുത്തിടാക്കോപവശത്തിൽ വിട്ടുടൻ
വെറുപ്പൊടാത്തനപി നടന്നു, സർവ്വതം
വെറും മരംവോലെ മലച്ചുനിന്നുപോയ്.

രര

ദുരന്തദൃശ്ശീലമറിഞ്ഞു രാക്ഷസ-
ശ്വരകുൽ നിന്നാജ്ജയലക്ഷ്മിപോലവെ
വിരഞ്ഞു രാമന്റെ യടുക്കുചേർന്നു താൻ
പുരസ്സുയാളുങ്ങിനെ യാത്രയായിതെ.

ര്ഭ

വരട്ടെയാത്തനപി രഘുപ്രവീരനും-
ജ്ജ്വരസ്ഥലത്തേയ്ക്കു; നമുക്കുതിന്നകം
തരങ്ങളുണ്ടെന്തു ചെന്നു നോക്കിടാം
നരകം സത്സന്നിധിയല്ലയോ സുഖം?

ര്ന

‘ഛതൻ ഛതൻ രാവണി’യെന്നു കൂട്ടമി-
ട്ടുതന്ത്രമാക്കും കവിവീരർ പൃഴുവേ
ക്ഷതങ്ങൾ മേലാസകലം നിറഞ്ഞവൻ
കിതപ്പൊടാർന്നു വണങ്ങി ലക്ഷ്മണൻ.

ർഭ

ശരക്ഷതച്ചോര പുരണ്ടിടം വിധം
പരന്നതന്മാരിലണച്ചു തമ്പിയെ
ചിരം പുണർങ്ങിനെനിന്നു, പിന്നെയൊ-
ശ്ശിരസ്സു ചുംബിച്ചരുൾചെയ്തു രാഘവൻ:—

രച്ച

‘സുമാസുരകം കഴിയാത്തതാണു നീ
നിരാകലം ചെയ്തതു വത്സ! സാമ്പ്രതം
പരാക്രമത്താലിനി നിന്റെ താഴെയൊ-
പ്പുരാരി മുന്മുള്ള പുകഴ്ന്ന വമ്പതും.

ർൻ

‘പൊറുത്തുകൂടാതുലകാക്രമിച്ചൊരു-
കുറുത്തു നീ, യെന്തിനിനിദ്രശാനനൻ
മറുത്തുനിന്നാകിലുമില്ലയെങ്കിലും
വെറും വിഷപ്പല്ലു പഠിഞ്ഞപാമ്പു താൻ.

൫൦

‘തുരിച്ചുചാടും പുലിതന്റെ പല്ലിതാ!
പരിച്ചുചെന്തിച്ചിനു ചൂടുമാറിനീ!
മുരിച്ചു ലക്ഷേശനേശം വലകരം,
തെരിച്ചുപോയ് രാക്ഷസരാജശക്തിയും.

൫൧

‘അരകർതന്നനായ, മെന്റെ ദുഷ്ടശ-
സ്സു, രത്തകാന്താവിരഹവ്യഥാരം,
സുരക്ഷ്യാം ഭീതിയിതൊക്കയൊന്നുപോ-
ലരഞ്ഞിതീ രാവണി വിണ വീഴ്ചയിൽ.

൫൨

ഇനിസ്സുഖം നീയിഹനില്ക്കു പോരിനായ്-
ത്തുനിഞ്ഞു പാഞ്ഞെല്ലു മരക്കോടു ഞാൻ
തനിച്ചുപോരും, ദശകണ്ണനാൽഭയം
ജനിച്ചിടാ പാരിനു മേലിലെങ്ങുമേ.

൫൩

‘ഏവനുവേണ്ടിത്തളിരൊത്ത നിന്നടൽ-
ക്കിവണ്ണമേറും മുറി ചേർത്തു രാക്ഷസൻ
അവന്റെ കണ്ണുചുതാക്തസിന്ധുവിൽ
ധ്രുവം കബന്ധങ്ങൾ കളിച്ചുതുളളിടം’

൫൪

അകം കുളുത്തേ ചമരാച്ചു വീണ്ടുമേ
മുകൻ മൂലാവിലമത്തു പുൽകിയും
പുകഴ്ന്ന നേദുട്ടുനെ യോഗ്യനാം ചികി-
ത്സകങ്കലേല്ലിച്ചിതു രാജവോത്തമൻ.

൫൫

തദാ രഘുശ്രേഷ്ഠനോഽല്ലൽ ചൊല്ലുവാ-
നദാരത്രവാഞ്ചിതയാം സുലോചന
നിദാഘതപ്തപുതുവല്ലിതൻ്റെ സ-
ബ്രദായമാൻ്തിനെ വന്നുനിന്നതേ.

നേ

‘ഇതാരശോകാശ്രുഗദേവസദ്യശഃ
പതാകപോലത്തുതചാരുഗാത്രിയാൾ
നിതാന്തമുള്ളിൽഭ്രമേതേനിശ്ചല-
വ്രതാസ്ത്രനേകാൻ മതിയാകയില്ലിവൾ?

൫൬

‘ചിരായ സൗന്ദര്യസമൃദ്ധികൊണ്ടുത-
ന്നരാതിയാഴ്ചിൻ രഘുപ്രവീരനിൽ
പരാജയം ചേപ്പുതിനുല്ലലായുധൻ
ദുരംശയാൽ വിട്ടൊരു പൂർവ്വമായയോ?

൫൭

‘അകന്മഷശ്രീലസദംബുജാനനം
ചുകന്നിരിപ്പു, മിഴി നീർനിറഞ്ഞുമെ
തികഞ്ഞ തൻതാവമുവേന്ദ്രരാഘവാ-
ന്തികത്തിലോതാൻ ശചിതനെ വന്നതോ?

൫൮

ഒടുക്കമാരാക്ഷസരാജനാഘവം
മടുത്തു വൈദേഹിയെ വിട്ടയച്ചിതോ?
അടുത്തുനില്ക്കൂ രവിപുത്രനിത്ഥമേം -
ന്തിട്ടുവെപ്പാഴാമനൊടോതിനാളുവൾ:—

നൂറ

‘ക്ഷമിയ്ക്ക രാജാനമേ! ലോകമാകയാ-
നമിയ്ക്കമങ്ങുനു ദയാർദ്രനല്ലയോ?
അമിത്രവംശാംഗനയെന്നകാരിടാൻ
ശ്രമിയ്ക്കാലാ കാലടികൂട്ട്വമെന്നെ നീ.

നൂ൧

‘വരിഷ്ടദോഷീ ക്രമനിരൂജിത്തുവേ-
ട്ടിരിയ്ക്കുവോളാണു സുലോചനാവ്യ ഞാൻ
ധരിയ്ക്കു ദുദ്ദൈവവശാലനാഥയാ-
യ,രിപ്രഥാമിൻ! കനിയേണമെന്നിൽ നീ.

നൂ൨

‘പതിവ്രതാത്പം പരമായ ധർമ്മമ-
ന്നതിത്രനാളും കരുതികഴിഞ്ഞു ഞാൻ
പതിയ്ക്കുകൂൽ ദൃതമെത്തിട്ടെട്ട യ-
ങ്ങതിന്നെന്നിക്കായ്ത്തുണചെയ്യിടേണമെ.

നൂ൩

‘മമപ്രിയൻതൻറെ മഹാശിരസ്സേനി-
യ്ക്കുമന്ദമങ്ങുനു തരാനായ്ക്കിലോ
സുമഞ്ജുളം തന്തുവമൊന്നുകണ്ടനി-
യ്ക്കുമന്നിടാം ചെന്നു ചിതാഗ്നിയിൽസ്സുഖം.’”

നൂ൪

ഉടൻ പറഞ്ഞാൻ പവമാനപുത്ര, ‘നീ-
ക്കിടന്നിടും കണ്ണുവർത്തൻ ശിരസ്സുകൾ
അടച്ചെടുത്തീടുക വേണാമകിൽ നീ
തടസ്ഥമില്ലാട്ടുമൊരോൾക്കു മംഗനെ!

൬൫

‘കരഞ്ഞിടേണ്ടായതിനത്ര, രാഘവേ-
ശ്വരന്നിതിൽച്ചോദ്യവുമില്ല ലേശവും’
തരത്തിലിത്ഥം ഫനമാന്റെറവാക്കുകേ-
ട്ടുമച്ചു വീണ്ടും നൃപവൃത്രനോടവൾ:—

൬൬

“ചരാചരങ്ങൾക്കൊരു താങ്ങലായെഴും
മുരാരിയല്ലൊ മുകിൽവണ്ണനാം ഭവാനു;
ധരാപതേ! നിന്നരുണാംശ്രീസേവയിൽ
പരാങ് മുഖനാക്കൊരു സൗഖ്യമെങ്ങുവാൻ?

* ൬൭

“അരാതിശസ്ത്രാഫതിയേറു വീണതൻ
കരാംബുജംകൊണ്ടോരൊഴുത്തയച്ചുമെ;
‘ചിരായ രാമാംശ്രീ ഭജിപ്പതാറുവീ-
ണാമാനിലയ്ക്കുൻതല’യെന്നു മൽപ്രിയൻ

൬൮

“അതാണഗണ്യോത്തമസൽഗുണാംബുധേ!
പ്രതാപശാലിൻ! തവ കാല്പുൽവന്നു ഞാൻ
അതാന്തതാപത്തൊടിറന്നിടുന്നതി_”

ന്നതാശുകേട്ടൊന്നു പകച്ചു മൊച്ചകൾ.

൬൯

‘കഴുത്തു കണ്ടിക്കിലുമെത്തു ജീവനോ-
ടെഴുന്നിതോ ദൃഷ്ടു,നരിഞ്ഞുകൈകളാൽ
ഏഴുത്തയയ്ക്കും പണിയെന്തി’തൊക്കയും
മഴുത്ത ഭോഷ്ണന്നു പഠഞ്ഞു വാനരർ.

90

ഇവണ്ണമീ മാനിനി ചൊന്ന വാക്കിലാ-
 പ്പവംഗമനാക്കൊരു ശങ്ക കാണുകയാൽ
 നവസ്തിതംപുണ്ടു രഘുപ്രവീരനൊ-
 ന്നവണ്ണമാധുർയ്വമൊടാതു ചൊല്ലിനാൻ:—

91

‘വരാംഗനെ! നിന്മൊഴി നേരതന്നെയാ-
 യ്ക്കരാമതാവ് ഭ്രതൃശിരസ്സു കാണകിൽ
 തപരാനപിതം നീ ജനബോധ്യമാക്കുകെ-
 ന്നൊമാഗ്നിമം കേട്ടുചൊതു വാനരർ.

92

അതിന്നു തത്സമ്മതി കേട്ടുവാറുടൻ
 കുതിച്ചുകൂട്ടാ കുതുകാൽ കുടങ്ങുകൾ
 ക്ഷിതിപ്രിയൻ തന്നരികത്തു കൊണ്ടുവെ-
 ച്ചിതിപ്പറഞ്ഞുള്ളിടകൊണ്ടതായവർ.

93

ഭരത്തർ മേലേറിയൊരുത്ത, ത്രക്കനാം
 തരക്കളിൽപ്പറഞ്ഞു കരേറി മറുവേർ
 പെരുത്തു തിക്കിച്ചിലർ ചെന്നുമുന്തിലെ-
 ന്തൊരുത്സവം! മൊച്ചുകൾ നോക്കിനില്ക്കുയാൽ.

94

പരംതുരിച്ചന്തിന ഘോരദൃഷ്ടിയും
 പരസ്സരം കോത്തു കടിച്ചു പല്ലുമായ്
 പരസ്സഹസ്രം മുറിയേറു ചോരയ്
 പുരണ്ടൊരക്കണ്ണുരശീയ്മുല്ലുടം.

93

വരന്റെ വക്ത്രം വനിതാവതംസമീ-
ത്തരത്തിലായ്ത്തന്നരികത്തു കാണുവെ
വിരഞ്ഞു വീണ്ടും വിപുലപ്രമാദരാൽ
കരഞ്ഞു ചോരിച്ചു നിലത്തുപിണുപോയ്

94

ചിരാലൈഴ്ത്തോരഥ ജീവനാഥനു-
ള്ളാരാശ്ശിരസ്സും ബത! നോക്കിനിശ്ചലം
വരാംഗിയാൾ നിന്നു, വിവന്നർതൻ മഹാ-
നിരാശതയ്ക്കുള്ളൊരു മുത്തിപോലുവ.

95

കറച്ചുനിന്നിട്ടഥ കണ്ണുനീരിന-
പ്പാഠം കടന്നുള്ള വിഷാദവോസ്തിനാൽ
പുരന്ദരാരാതി വരിച്ച ദിവ്യരാം
പുരസ്സിമന്ദം വാലവിച്ചിതിങ്ങിനെ: —

96

‘പുകഴ്ന്ന ദിക്പാലകർ നേരനോക്കിടാ-
ത്തകലുഷെജസ്സിടതിങ്ങുമങ്ങയിൽ
തികഞ്ഞ ധാർഷ്ട്യത്തൊടു മന്ത്രിനകനി-
യ്യകമ്മമയ്യോ! ബത! ചെയ്തതെങ്ങിനെ?

97

‘വിളിപ്പെടും നിന്നുടേ പേരുകേട്ടമ-
ണ്ടോളിച്ചിടുന്നന്തകനെന്തിതങ്ങയെ
കളിവുമായിന്നു കടന്നതൊട്ടതും?
ചളിച്ചവെന്നോ തവ ലോകജീവിതം?

൧൦

“അതാകിലും ‘രാവണി വേട്ട തയ്യാലാ-
ളതാ! തൊഴിപ്പു ഗതികെട്ടു കഷ്ടമേ!’
ഇതാണു ലോകങ്ങളുരയ്ക്കുകായതുൽ-

പ്രതാപനങ്ങളുണ്ടു വൊറുപ്പതെങ്ങിനെ?

൧൧

ചിരംകൊതിച്ചാവിധമിന്നനാഥയാൽ-
ക്കരഞ്ഞുകണ്ടെന്നെ ധ്യാപിച്ചു കേവലം
പുരന്ദരപ്രേയസിചൈരശോധനം
പരംനടത്തും ഭൃശ, മെന്തിനിന്നി ഞാൻ?

൧൨

“സ്തുതിയ്ക്കുമുൾപ്രേമവശാൽ പ്രസന്നമാ-
യിരിയ്ക്കുമാനിനുവമിന്നിവണ്ണമായ്
എരിഞ്ഞുകത്തും കരൾപുണ്ടുകാങ്കിലും
മരിച്ചിടാതുളളിവളെന്തൊരുത്തിയോ?

൧൩

“വരിഷ്ടനാകും പ്രിയനങ്ങു വേർപിരി-
ഞ്ഞിരിയ്ക്കുമിട്ടുഷ്ടയെ ചേണ്ട കാലനം
അരിഷ്ടിനായ് അറിന്നിതുഞാൻ, വസന്തമാ-
യിരിഞ്ഞെ ധാസന്തിയെ നോക്കുമോ ജനം?

൧൪

“പ്രിയൻ വെടിഞ്ഞു, ചൊടിയോടകാരണം
കയത്തു കാരുണ്യമെഴുന്ന താതനം;
സ്വയം തണുപ്പാവിധമഗ്നി കൂടി നി
ട്ട്വയം വഹിച്ചാൽ വിധി തൃപ്തനായിരോ?

• പുതി

“വരട്ടെയെന്നെങ്കിലും, മെൻ മുറയ്ക്കു ഞാ-
നൊ രന്തരംവിട്ടിനിയും നടന്നിടം”

ഉരച്ചിവണ്ണം വരവാനി ചേഗമാ-
ശ്ശിരൈസ്സെടുപ്പാനഥ വാഞ്ഞടുത്തുതെ.

പുന

“അടങ്ങ, ടങ്ങ, ത്രവരട്ടെ! ഞങ്ങളെ-
ക്കടന്നു പച്ചപ്പകൽ വിരറുതിന്നൊലാ;
‘നടക്കുനീ’ കീശരിതാത്തടുത്തവാ-
റുടൻ സൂരിച്ചു സതി തൻപ്രതിജ്ഞയെ.

പു

ചുണച്ചുതെല്ലാ, മിഴിനീർ തുടച്ചു തൽ-
ക്കണ്ണം ശിരസ്സായതു ഭക്തിപൂർവ്വകം
വണങ്ങിയിരുട്ടതിനോടു ചൊല്ലി, നൽ
ശ്ലുണംവെടും സാധുപികൾ ചൂടുമോമലാൾ.

പു

“നിറഞ്ഞതേജസ്സുഴുമാത്മനാഥ! നീ
വറഞ്ഞപോലിങ്ങിവൾ വന്നുചൊല്ലുവെ
കറച്ചുമെൻ വാക്കിചർ വിശ്വസിപ്പതി-
ല്ലാപ്പുതോന്നിപ്പതിനെത്തുചെയ്വുണ്ടാൻ?

പുൻ

“മുറിഞ്ഞുവീണാത്തലമിണ്ടുമോ? ശരി-
ശ്ശുരിഞ്ഞ കയ്യെങ്ങിനെ കത്തച്ചിടും?
തിരിഞ്ഞുനോക്കാതിതുതന്നെ ചാൽവുണ്ടാ-
നറിഞ്ഞുമായ്ക്കുന്നതു ഭോഷ്ടമാണുപോൽ.

ൻ 0

സമസ്തദൈവങ്ങളുമൊന്നുപോലെ കീ-
ഴമനൊരങ്ങുനു വിരിഞ്ഞുപോകവേ
മമപ്രഭോ! സത്യമസത്യമായിത-
ക്രമം! ജഗത്തിൻ ഗതിയാരു കണ്ടവൻ?

ൻ 1

“ഇവർക്കു ബോദ്ധ്യം വരുമാറു വീണ്ടുമേ
ഭവച്ചിരുന്നോന്നുരിയാടിടാക്കിലോ,
അവണ്ണുമാം ദൃഷ്ടതവായ്യിനാലെ; യി-
ല്ലവംഗമർക്കം പടുഭോഷിയായി ഞാൻ.”

ൻ 2

പതിവുതാരതമിതോതി നിന്തവേ
പതിച്ചു കണ്ണൊക്കെ മഹാശിരസ്സിതിൽ
പ്രതിക്ഷണം തന്മാഴിയൊന്നു കേൾക്കുവാൻ
കൊതിച്ചുനിന്നു കുതുകാൽ കുരങ്ങുകൾ.

ൻ 3

ഗ്രഹപ്പിഴയ്ക്കോ, തല സാധുപിചൊന്നൊരാ-
ഗ്രഹം നിവർത്തിപ്പതിന്നിടാക്കുവെ,
ബൃഹത്സ്വപനം തത്ര മുഴക്കി കീശർ; ദർ-
ഗ്രഹം ജഗന്നായകചിത്തമാർക്കുമെ.

ൻ 4

“പടക്കുളത്തിൽ ജ്ജയമില്ല മായകൊ-
ണ്ടടക്കുവാൻ മാറാലരെ ക്ഷണത്തിൽ ഞാൻ”
വിടൻ ദശാസ്യൻ നിരവിച്ചിടണ്ണമി-
ന്നടൻ പ്രയോഗിച്ചൊരു വിദ്യയസ്സുലാൽ!

ൻ

“മിഴിച്ചു നില്ക്കേണ്ടിപ്പോൾ കള്ളി! ചത്തുപോയ്-
കഴിഞ്ഞൊരാൾ മിണ്ടുകയില്ല, റിഞ്ഞുപോ?
കഴിച്ചു പോകാമിനി, മാവണകലി-
കഴിഞ്ഞതെല്ലാമറിയിച്ചു കൊൾക നീ.

ൻ

“മിടുക്കമീ മായവുമിങ്ങു മാമനോ-
ടടുക്കുകില്ലെന്നു ധരിച്ചുപോ ശോ!”
കടുത്തമാസ്യത്തൊടീതോതി നിന്നതു-
ള്ളിടുന്നൊരാക്കീശരെ നിത്തി മാരുതി.

ൻ

കരൾത്തടം വെത്തു കരിഞ്ഞു കഷ്ടമായ്-
കരഞ്ഞുകൊണ്ടാശു കടന്നു പിന്നെയും
വരൻറയാദ്രിപ്രശിരസ്സു നോക്കി നി-
ന്നുരച്ചിതിമ്മടുപ്പു രാജവക്ത്രയാൾ.

ൻ

“കിമത്ഥമിമ്മാതിരി ഫന്ത! കീശർതൻ-
സമക്ഷമെന്നെക്കളിയാക്കിടുന്നു നീ?
അമന്ത്ത്യജേതാവിനെ നല്ലുപോലരി-
ഞ്ഞമന്റിടട്ടേ മദമറു മകുടർ!

ൻ

“പൊരാതമട്ടെന്നു ഫസിച്ചിടുന്നിതി-
ങ്ങരാതിമാരായ വെറുംകരങ്ങളുൾ
പരാഭാവം കണ്ടിതു മുറുമെത്തു ചൻ
പരാക്രമത്തിൻ നിധി മിണ്ടിടാത്തു നീ?

൧൦൦

“കരകുരും ചൊല്ലതു പോരമെന്നെയി-
ത്തരം വലപ്പിയ്ക്കരുതെന്നു തയ്യലാൾ
കരഞ്ഞു ചൊന്നാകിലു, മെത്തുകഷ്ട! മാ-
ശിരസ്സു മിണ്ടിലൊരു വസ്തു പിന്നെയും.

൧൦൧

മനസിനീരതമിതോതി വീണ്ടുമേ
മനസ്സുകെട്ടൊട്ടു മടങ്ങിയപ്പൊഴേ
അനശ്ശൂം വാനരരാജ്ഞിതാ, പ്രഭ-
ഞ്ജനൻറപ്പുത്രനുമതൊട്ടുബോധ്യമായ്

൧൦൨

കറച്ചു കോലാഹലമൊന്നു നിന്നവാ-
റുച്ചു വീണ്ടും സതി മുക്തകണ്ണമായ്
കരഞ്ഞു തന്മാറിലടിച്ചു പാവ! മ-
മ്പരന്നുകൊണ്ടിങ്ങിനെ ചൊല്ലിമെല്ലവേ: —

൧൦൩

“അകാരണം മൊച്ചകളീച്ചിലച്ചിടും
ശകാരവും കേട്ടവമാനമൃത്തിയായ്
പ്രകാശമായിട്ടിവൾ ശിക്ഷയേല്ക്കുവാൻ
പ്രകാമമെത്തുണ്ടൊരു തെറ്റൊറനിയ്ക്കുമോ!

൧൦൪

“അയതമിപ്പാരുകൾ വെന്നവൻ ഭവാനൻ
കയത്തു സെഴമിത്രിയുമായെതിർക്കവേ
ജയത്തിനെനല്ലനെ നിന്നടുക്കലേ-
യ്ക്കയച്ചതില്ലാ, യതിനോ! മുഷിഞ്ഞു നീ? —”

൧൦൫

സുമഞ്ജുവായ് സാദ്ധ്യപിയിതിത്രചൊന്നവാ-
രമന്ദമാദ്രിപ്യമുഖത്തിലേവരും

അമച്ഛലജ്ജാതുലരാഗസങ്കലം
കിമപ്യവണ്ണം സ്മിതമൊന്നു കണ്ടുതേ.

൧൦൬

“അനഗ്ഗലിലേ! മതി ശിക്ഷ, നിയ്യതാൻ
നിനയ്ക്കു മജ്ജീവന” മെന്നതിസ്സുടം
കനത്തൊരിന്ദ്രാരിശിരസ്സൊച്ചുകേ-
ട്ടനക്കുമെന്ത്യെ നിലവായി മൊച്ചുകൾ.

൧൦൭

“അറിഞ്ഞുകൂടാതിവനെത്തു തൊടു ചെ-
യ്യിരിയ്ക്കിലും മാപ്പുതരേണ” മെന്നുടൻ
വരിയ്ക്കയാമസ്സതിതന്നൊടായ് നമ-
സ്സരിച്ചുപേക്കിച്ചു സമീരനന്ദനൻ.

൧൦൮

ക്ഷണം തദാ രാഘവസമ്മതത്തൊടാ-
ഗ്നണംപെടും തനപിയുടന്തടിയ്ക്കുമേൽ
അണഞ്ഞു, തിയ്യന്നു തണുത്തു ചന്ദനം
കണക്കു: സാദ്ധ്യപിചന്ദനം വിഴയ്ക്കുമോ?

൧൦൯

അലോകസാധാരണസൽഗുണാഭ്യന്ദനം
സുലോചനാദേവി ദഹിച്ചതിന്നുമേൽ,
വിലോചനേത്രാശ്രു തുടച്ചു പത്മനേർ-
വിലോചനൻ രാമനൊടോതി മാരുതി:—

൧൧൦

“ചരാചരത്തിൻ ഗുരുവാ, യവണ്ണനായ്
നിരാകലൈശ്ചതുവിലാസപ്പുണ്ണനായ്
പരാപരം കണ്ടവർ വെച്ചു വാഴ്ത്തിടും
ധരാപതേ! നിയ്യറിയുന്നു സർവ്വം.

൧൧൧

“ഇതാരിവണ്ണം രജനീചരനെഴും
നതാംഗിയായ് വാണൊരു ദിച്ചനാരിയാൾ
പിതാവിവൾക്കാര, വനത്ര കേമനോ
പ്രതാപിയാം രാവണിയെത്തുണയ്ക്കുവാൻ?

൧൧൨

“തവാംബ്രിദാസ്യംവെടുമെൻറ ശങ്കയി-
ന്നവാച്യമുത്തേ! മുരടോടറുക്കുവാൻ
ഭവാനു കനിഞ്ഞേ കഴിവുള്ളു; പങ്കുജോ-
രവോദികൾക്കും ഗുരു നീ കൃപാംബുധേ!”

൧൧൩

ഇവണ്ണമോതും മൊഴികേട്ടു, വീണ്ടുമേ
വിവണ്ണനായ്കണ്ടഥ തൻറ തമ്പിയെ,
നവസ്തിതംപുണ്ടു കരാഗ്രമാക്ഷമാ-
ധവൻ സുമിത്രാതമജമാരിൽ വെച്ചുതേ.

൧൧൪

“ഛതൻ ഛാ! ഛാ! ഞാ, ഞെൻപ്രിയതനുജതൻകർന്നുനെ
വിതക്കും കൊന്നിട്ടു, മമ മകളുതേകാരണവുമായ് (യിതാ
ചിതച്ചെന്തീജ്ജീശിവ! ശിവ!” സുമിത്രാതനയന-
ണിതയ്ക്കോ! ചൊല്ലിത്താൻ കരയവെ നാടുങ്ങീ സുകലരം.

എന്നു

ഇതുമട്ടപ്പോൾപ്പകർന്നുനില്ക്കുന്നതന്നോ-

ടോതി രാമൻ, ധേരിയ്ക്കാ-

പ്പമകയ്ക്കൊത്ത നൽപ്പൊക്കൊടിയിവളുരഗേ-

ശൻറെ ചെൺചൈതലാലും;

പ്രേമത്താലിന്ദ്രജേതാവിനെയവൾ വരനാ-

യ്ക്കേട്ടിതാശ്ശേഷനാണി-

ന്നീമൽ സോദയ്;നെന്തോ പരമശിവവിലാ-

സങ്ങളിങ്ങാരറിഞ്ഞു!”

